

[N. Neergaard.]

skal det. Det vil samtidig ogsaa medføre overordentlig store Fordele for hele den jydsk Lægestand, saaledes som det ogsaa tilstrækkeligt er blevet fremhævet ved den Adresse fra de jydsk Sygehuslæger, som den ærede Ordfører nævnte.

Men naturligvis, det er ikke al Verden, en enkelt Kommune kan magte, og ud i det blaa vil de ikke gøre det. De kan ikke gaa til Anlægget af disse store nye Anstalter, som jo i saa høj Grad vil aflaste Københavns Universitet, og give en nødvendig Aflastning; før de ved, om den hele Plan om en Universitetsundervisning i Aarhus bliver til noget.

Den højtærede Undervisningsminister kunde efter min Mening anstændigvis ikke gøre andet end forelægge dette Lovforslag, og jeg synes, at Rigsdagen anstændigvis heller ikke kan gøre andet overfor de store Ofre, der er bragt, og overfor det paa-trængende, der er i hele Situationen, end tage sin Stilling til denne Sag. Ærede Medlemmer af alle Partier staar jo frit i denne Sag, kan stemme, som deres Overbevisning byder; de kan sige ja, eller de kan sige nej, de kan billige den Plan, der her foreligger, eller de kan skære Halsen over paa den. Men eet synes jeg, de anstændigvis ikke kan gøre; det er, som Sagen ligger, at slæbe det ud Aar efter Aar og nægte den Kommune, som har bragt saa store Ofre, at vide, hvor Landet ligger, og hvordan den kan indrette sig. Det kan man ikke gøre.

Der er talt om de uoverskuelige finansielle Konsekvenser, som Staten udsætter sig for. Disse finansielle Konsekvenser er i Sandhed alt andet end uoverskuelige. Men naar man kører op med Tal, som ikke har det allerfjerneste at gøre med dette Lovforslag, med Tal som 10 Mill. Kr., tror jeg det var, til Aarhus Universitet i Anlægsudgifter, og jeg ved ikke hvor mange Millioner i Driftsudgifter, saa kan man maaske fremkalde et Skin af uoverskuelige Konsekvenser i dette; men hvis man ser paa Sagen, som den virkelig forholder sig, er det et nøje begrænset Omraade, vi her tager Bestemmelse om.

Vi tager Bestemmelse om at give Universitetsundervisningssamfundet i Aarhus Tilladelse til at afholde medicinsk Forberedelseseksamen og til at drive den Undervisning og lade foretage de Prøver, som følger dermed eller staar i umiddelbar Forbindelse dermed. Hvilke finansielle Konsekvenser er det, der her er Tale om? Ja, at drive denne Undervisning til en medicinsk

Forberedelseseksamen vil, efter hvad der foreligger, komme til at koste 60 000 Kr. om Aaret, og der er jo ingen, der siger, at Staten skal betale alle disse Penge, det bliver Lovgivningsmagtens Sag at afgøre, hvordan denne Drift skal fordeles. Men hvad der er sikkert, er, at vi sparer lige straks eller i den allernærmeste Fremtid mindst 400 000 Kr. til den Udvidelse, der skulde til af det kemiske Institut. Det er, hvad vi ved vi sparer.

Og uoverskuelige, uberegnelige for Fremtiden er Konsekvenserne heller ingenlunde; thi lad mig erindre om, hvad der skal til, for at man kan komme ud over det, der her er foreslaaet af nyt med den medicinske Forberedelseseksamen.

For at man skal kunne udvide Universitetsundervisningen i Aarhus derudover med Udsigt til Statsstøtte, kræves der to Ting. For det første, at Aarhus Kommune eller Universitetsundervisningssamfundet med de Midler, de har tilvejebragt, opfører de Bygninger, der skal til, og udstyrer dem med hele det kostbare Undervisningsmateriel, som i vore Tider skal til. Det er den første Betingelse, der kræves. Og de Herrer kan være levende overbevist om, at i økonomiske Tider som disse er det ikke noget, en Kommune saadan jager til at gøre, det maa nødvendigvis ske i et langsomt Tempo, anderledes kan det slet ikke være.

Den anden Betingelse, der knyttes til, at dette udvider sig, er den, at inden Ministeren giver Bemyndigelse til at afholde Prøver, inden Ministeren anerkender denne Undervisning, skal han konferere med Tingenes Finansudvalg, saaledes som Ministeren har erklæret sig villig til at gøre, og derefter kommer saa Finansudvalgene, der efter Samraad naturligvis med deres Partier paa Rigsdagen bestemmer, hvor langt man vil gaa, og hvad man vil bidrage.

Der kan altsaa ikke gøres et eneste Skridt fremad i denne Sag, uden at disse to Betingelser er opfyldt: at Aarhus Kommune — og det bliver jo væsentlig den — sætter sig for meget store Nyanlægs- og Udstyrelsesudgifter, og at Rigsdagen giver sit Samtykke. Hvis man kalder det uoverskueligt, ved jeg ikke, hvad uoverskueligt er. Jeg tror, at vi mellem Aar og Dag vedtager mange Love, der langt lettere kan medføre Konsekvenser end dette. Her er, jeg vil ikke sige sat en Bom — det er heller ikke mit Ønske, at der skal være sat en saadan Bom —, men i hvert Tilfælde sikret, at der skal sættes en ganske betydelig Kraft ind fra den vedkommende Kommunes Side, og at der hos Rigsdagen skal være Bevidsthed om,